

пжтеки; но и съ внезапни свѣтливи завои, съ великолепни излази на високи, блѣскави върхове, дето душата се облъхва отъ успокоителнитѣ и просветителнитѣ лъчи на все по-сигурното прозрение, дето долавя смисъла на сждбата си: да достигне вѣкога до абсолютната истина.

\*

Когато наблюдателтъ и теоретиктъ на социалния животъ възприеме гледището, че неговитѣ мѣнливи картини сж изрази и прояви на душеения животъ, той неизбѣжно започва да се вдълбочава въ въпроса за сжщността на вътрешния миръ, па и на самата душа. Причина или резултатъ е тя? Първоизворъ или следствие? Има ли нѣкъде, въ неведомитѣ далнини на Всемира, мѣсто — изворъ за нейнитѣ сили, за нейното оформяне, отъ дето тя огръва и дири начини да се материализира, проявява и действа? Или пъкъ тя е нѣкакво иманентно качество на онова, което наричаме жива тварь?

Тя само съзнание ли е? Не е ли повѣкога свързана съ нѣкакво латентно състояние, като привиденъ дълбокъ сънъ? Само у насъ и у животнитѣ ли можемъ да я считаме сжществуваща? Не можемъ ли да я предполагаме у растенията и въ цѣлия онзи свѣтъ, който наричаме „неорганически“, но който не по малко отъ органическия е проява на живота? Най-после не можемъ ли да я предполагаме тамъ, дѣто вѣма нищо видимо и осезателно? Не е ли тя независима сжщностъ, първична субстанция? Мжчителна, но увлекателна загадка, която примама всѣки умъ, създава му мжката и радостта на питането и търсенето. Търсене за сега и може би за дълго още безрезултат.